

Meta Kušar

Kuhinja

Kuhinja

Pôjejo *sarde* in v starih platnenih hlačah zidajo.
Za tristo let gradijo sobe in sebe za zmeraj.
Ruto si zavežem do oči in sejem moko. Počasi.
Delam kvas. Ali sem kvas? Testo pozna samo deželo,
v kateri vzhaja. Pogačo prigriznemo z rarogovim mesom.

Likajo kamen in glino. Likati saten je osvajati.
V prvi družini je umrlo pet otrok. V drugi trije.
Ko ti umre dojenček, se potopi kontinent.
V ozek grobek vsako jutro s plavutjo porivaš narciso.
Ženske so gladko likale. Sinje. Pele. Celo nesrečnice!

Mamica je ljubila arije. Z natančnim ušesom je slišala Baudelairja:
"Vse, kar delamo, delajmo popolno!" Ni ga prepoznala.
Kdo ga posluša? V kateri deželi? Ga tukaj kdo sliši?
Ko zidaš nad jezom, je vseeno, ali jemlješ v roko malto
ali papirnati merilec, na katerem piše: *rjuha, kapna, povšter, srajca*.

Ali cvreš gobe ali na veliki vroči plošči *cvariš* zgodbe.
Jezik je žilav in masten in vlažen. Ko se presnovi,
se omehča in dobi okus po vsem mogočem.
Včasih zadiši po divjih jagodah. Po kostanjevem
medu. Zaradi sladkosti ga nikoli ne pozabiš.

Tri rodove debela iskrenost se prelevi v jasnovidnost.
Slavec in mirta in glas so temelj. Ne klavir. Ne nesrečna
mati. Temelj je temelj. Okružena secesija pristoji plezalki.

Moja prednika sta. Zakaj prekrivate svoje cvileče svinje
na koncu stare hiše? Ni želoda, ki se z jezikom ne bi izdal!

Kruh

Dan za dnem oblizuješ novo lepoto in hudobijo.
Potrpežljivo trèš orehe in zbereš veter v pogačo.
Nihče je ne more pojesti do konca.
S prtičkom je pokrita. Usodni snežni richelieu.
Samo ženska iz finega platna pričara gladek, svetleč se papir.

Na drobno popisan, s tihim delom. Ljubeče srce
postélje besedam. Z molitvami si podložiš glavo.
Spiš na belem papirju, izvezenem s svileno prejo.
Ješ na besedah. Ko razrežeš vroč cmok,
ti pade mast na gosto sirska volno.

Ličinke jo zgrizejo v enem letu. Pohvale se posušijo
v enem letu. Čudna beljakovina jim lega na možgane
in ne znajo več priseči na izvirne stavke.
Strupene besede zaustavljajo nevrone.
Zakaj je bila na *arestantskih* poljih Poljske tišina?

Trupla je zlagal kot polena. Skladovnic z mrlič
v sedemdesetih letih ni pozabil. Moški zdrži strup.
Ženska s kobiljo vztrajnostjo nosi bizarno težo.
Pred njenimi očmi je oficir z novorojenčkom udaril
ob zid in ga vrgel na trupla. Bog ima preštete lase na glavi.

Kdo šteje bitja, ki jih zapušča? Ali za strah ni dovolj en pekel?
V nobenem življenju ne zmanjka skrivnosti.
Rojevamo se na besedah. Znorimo na besedah.
Moralo grizem. Morala najbolj popaca.
Tudi barabe *tunkajo* kruh v skrivnost.

Rubén Gonzáles

Azur vnaprej izve za našo usodo. Iz oči kaplja naravnost v duše tistih, ki se spogledajo. Moj se je spogledoval s temnimi. Sončni veter in oblaki so nagrmadili strele, a v srcu je rajal azur. Vroče medeninaste konice napikajo zrak in v desetih minutah dihaš drugače. Zgodi se. Azurno cvetje rožmarina zasuje stekleni grah. Poletje se razbije na tanjše koščke, kot so zlati lističi na sveti Luciji. Rubén Gonzáles, ta genij, se začne tresti od ledene sape. Mraz ni nikoli siknil v njegovo ljubezen. Nič slabše ne igra. Po stropu divjajo polhi. Nimam pastí. Srečni so, da sem tu doma. Anglež je srečen, da sem tu doma. Slovan je lupa. Vrne poletje, razprostre Rdeče morje, z dvigalom me pelje gor. Benečan hvali moje oči, pije azur in za mizo odveslava v Koromandijo.

86. pogovor z veliko materjo

Divja sila stopi iz knjig. Tam so stavki. Nekatere pojéš, prežvekuješ, izbruhaš, pokakaš, drugi ostanejo notri. Notri me kar naprej cuka nekam stran. Korenine imajo čisto druge nitke kot verzi. Ko te valovi nosijo in butajo, se ne šopiriš in ne jokaš. Tipaš vodno silo. Njen motor se kot misel poganja noč in dan. Vsevednost je manj kot trska. Ko prideš na vrsto, se vžgeš in prasketanje je neponovljivo. Na Bydgoszcz pada mir. Tanek. Lačna sem, utrujena, žejna. Prusko meščanstvo mi ponuja zahajajočo bleščavo. Plašijo me plašči ljudi. Od kdaj poznam bankrot? Kaj se zgodi, da *jaz* v meni skoči, zbere žarke in posvéti v delčke kosti, vezi, vesti? Z lučjo rine v podobe, ki me začarajo. Varuje sanje, ki tečejo iz pisemskih ovojnic in slušalk in skozi noč nazaj v pisma, nazaj v ušesa. Policaji posvetijo v obraze, dokončno pozabljene in tiste nikoli pozabljene. Mamica moja, si ti zrno? Ključek za kaščo? Jaz sem zrno v kašči. Eno samo zrno na listu papirja. Samo ko berem, sem samostojna. Razločno izgovarjam klicaje in vprašaje. Še vedno se vse dogaja

v kuhinji. Pekač, šetraj. Kotliček. Baker. Porcelan. Polena.
Opeklina. Šavsniti rosne češnje. Siromački smo,
kadar pademo v golt. Vse priznam! Otroci najprej nastanejo
v kuhinji. Pojemajoče poletje na severu bliskovito gori.

Kartuzija

I.

Starec ima v ustih udrto nebo.
Mladič ima v ustih ruševine.
Čepe povezujeta oltar v cule. Oblizujeta se.
Rešila bosta najmanjšega svetnika, mogoče dva.
Keruba z eno perutjo. Monštranco.
Pomaham jima.
Nasmehmeta se, jetnika besed,
izpela sta svet,
odhajata.
Še mrtva bosta objemala zlati krožniček.
Z njega se bliska nebeška strast.
Končnih izpitov ni brez telesa.

II.

Otrok pritiska na tipke, a z očmi me vabi na pašnike.
Začarajo me psalmi na njegovih prstkih. Usoda
psalmista še raste, čeprav je nag otrok in kakor bog
uživa. Zgodovina čaka in kralj kar naprej umira.
Gosi vreščijo okoli nemočnega jelenčka.
Hudobna sila mu je izrezala srce.
Je res umorila najlepšo deklico?
Gospod karma jo je preoblekel
v živalco in živalco v snop svetlobe in prah
v pramenu spet v nesojeno kraljico.

III.

Pokvarjeni pevci izgubijo intonacijo. Pokvarjeni
pesniki pokvarjeno razmišljajo in krvavijo na Jupitrov sneg.
Pokvarjeni starci izgubijo glavo. Pišejo o svojem
koitusu. Ukradene dobrote ne zaležejo. Fantazirajo
o Kubankah. Mislijo, da stražijo Olimp. Kokainske šale

se zmeščajo, gore ni, samo megla in nimfe, s strastmi okovane in pedantne device. Srnice. Ližejo smetano in sladko lubje in se nikoli ne prerodijo. Materam polzijo kaplje po prsih, da bi jih omehčale, vendar jim postarani sinovi začno valiti vročo smolo verzov na grob. Njihov kamniti kruh takoj zogleni.

IV.

Velika bela gos omahne v staro kad.
Nad robom še dviga peruti,
da ji sonce presvetli zlati puh.
Znamenitega kopalca,
umorjenega z gosjim peresom v roki,
imam nenehno pred očmi.
Revolucija nas je uročila.
Ali ob smrtni uri prosimo za enake stvari?

V.

Sveta gora ti bo po večerji naravnala ušesa za orakelj.
Sveta gora se strmo dviga od tilnika do temena.
Tihi glas oblizne rabarbaro in zagledam kovače.
Med krtinami korakajo z nebeško damo,
po razorih med berivko,
naravnost v kuhinjo.
Oooo, ni še smrtna ura!

VI.

Kuhinja je morje. Rudnik, vesolje.
Peč za poezijo kurim na brezova drva.
Med verzi je solata. Vsi so okoli mene,
čeprav jih ne vidim.
Iz jam vlečem velike hlebce ementalca in jih razrezujem
na dvanajstine. In dvanajstine na dvanajstine.
Še naprej.
Hlebci dišijo po dojenčkih in v luknjah imajo mastno roso.
Delam hude stvari. Sanjati o mesu je rezati meso.
Nikoli nisem izrezala srca.
Kuham brez strahu.
Z življenjem hočem govoriti kakor sveti mož v beli volni.

VII.

Marija me gleda kakor njen dojenček.

Šepne: "Jaz sem njegov križ."

Presune me. Lišček je moje dirkališče.

Na dveh majhnih dvignjenih prstkih zmagujemo.

Kdo se ga bo dotaknil?

Veš, komu se papež zjoka? Komu kraljica?

Ko znaš s seboj loviti nesrečo,

ne potrebuješ več solz.

Dobro veš, da so verzi teloh.

To je: skopneti.

VIII.

Če čutiš,

da imaš,

vedno daš.